

**ILUMINAREA – ELEMENT DE DECORARE
AL INTERIOARELOR CONTEMPORANE**

**L'ÉCLAIRAGE – L'ÉLÉMENT DE LA DÉCORATION
DES INTÉRIEURS CONTEMPORAINS**

INGA MAȚCAN-LÎSENCO,

lector universitar, master în arte,
Universitatea Liberă Internațională din Moldova

În comunicarea dată se explică importanța iluminării pentru realizarea interioarelor contemporane. Sunt specificate prin exemple (materiale, tehnici etc.) piesele de iluminat drept elemente necesare pentru obținerea unei finalități complexe cu o

amprentă unică personalizată și adaptarea acesteia la condițiile social-economice.

Cuvinte-cheie: iluminarea naturală, iluminarea artificială, interior contemporan decorat, decorarea interioarelor

Dans cette communication on explique l'importance de l'éclairage pour la réalisation d'un intérieur contemporain. Les pièces de l'éclairage sont spécifiées par des exemples (des matériaux, des techniques, etc) comme des éléments nécessaires pour obtenir une finalité complexe avec une empreinte personnalisée et l'adaptation de l'empreinte aux conditions sociales-économiques.

Mots clés: éclairage naturel, éclairage artificiel, intérieur contemporain décoré, décoration des intérieurs

Introducere.

Una din necesitățile fundamentale ale omului o constituie **înfrumusețarea** ambianței, în scopul obținerii confortului psihologic, dar și fiziologic, care are la bază îmbinarea elementelor estetice cu cele tehnice ale designului interior în vederea obținerii unor spații complexe, funcționale, acordându-se o mare atenție personalizării acestora.

Odată cu evoluția omenirii, iluminarea eficientă a căpătat domenii și direcții noi. Tema este actuală prin prezentarea diversității majore a corpurilor de iluminat (configurația, parametrii, gama cromatică, material prim, costul etc.) de pe piața autohtonă cât și din afara ei, apărute în urma solicitării sporite în prezent de către beneficiari pentru decorarea interioarelor contemporane.

Lumina are un rol bine determinat – influența percepției vizuale a individului asupra unui spațiu, capacitatea modificării dispoziției – servind drept o completare a designului de interior din punct de vedere estetic.

Clasificarea tipurilor de iluminat.

În situațiile de iluminare deficitară sau excesivă sporește încordarea aparatului vizual, dar și a sistemului nervos central, scăzând astfel randamentul acestuia. În rezultat, apare osteneala vizuală într-un timp mai scurt, fapt ce poate duce la diverse manifestări acute sau cronice (miopie, nistagmus, foto-traumatism retinal).

În prezent sunt cunoscute diverse tipuri de iluminat: *iluminat artificial, decorativ, general, ambiental, lateral, punctual*, dar fiecare dintre acestea exercită un anumit scop.

Iluminatul general are scopul de a asigura repartizarea uniformă a luminii pentru a executa activități generale în așa mod încât să existe o iluminare suficientă pentru acestea (lectura, prepararea bucatelor etc.). Acest tip de iluminat poate fi obținut prin montarea unor surse de lumină din plafon.

Iluminatul artificial este obținut prin realizarea a două sisteme și anume: incandescent și cel fluorescent. În prezent cel mai utilizat este sistemul incandescent, care produce radiații vizibile cu lungimi de undă în zona culorii galbene, bine percepute de organul vizual. O mare însemnătate în organizarea corectă a iluminatului artificial are alegerea și instalarea corectă a corpurilor de iluminat – ele trebuie să corespundă cerințelor de protecție a muncii, să fie rezistente, trainice și comode la exploatare

Iluminatul decorativ are scopul de a pune în evidență unele zone care au ca parte componentă construcției și elemente deosebite, reprezentative ale interiorului (statui, zone verzi etc.).

Iluminatul ambiental oferă o iluminare mai fină, ce se utilizează atunci când este necesară obținerea unei ambianțe într-un spațiu sau pentru delimitarea încăperilor. Acest tip de iluminat se poate realiza cu ajutorul luminii indirecte (de ex.: scafe, tavane false mai suspendate față de înălțimea camerei).

Iluminatul lateral se utilizează în golurile pereților laterali pentru a introduce razele solare în clădire care este o soluție reușită în cazul suprafețelor plane. Acest tip de iluminare are un dezavantaj: poate produce o strălucire exagerată cauzată de către contrastul dintre gol și pereți. În scopul evitării acestei incomodități se utilizează de obicei diverse elemente de umbră.

Iluminatul punctual (de accent) – lumină direct concentrată asupra unor elemente arhitecturale sau decorative, asupra unui punct de interes sporit ce poate fi reprezentat de către un tablou, statuie. Acest tip de iluminare scoate în evidență un element interior.

Pentru a obține un nivel de lumină dorit este necesar să adaptăm un nivel de iluminare diferit, în funcție de coeficientul de reflexie al materialului de finisaj utilizat în interior.

Din punct de vedere igienic, **iluminatul rațional** este necesar pentru funcția normală a aparatului vizual. Funcțiile vizuale (acuitatea vizuală, sensibilitatea la contrast, viteza perceperii vizuale și stabilitatea vederii clare) variază în raport cu intensitatea iluminatului – scad considerabil în condițiile unui iluminat insuficient și se îmbunătățesc odată cu creșterea nivelului lui. În afară de aceasta, iluminatul rațional influențează pozitiv asupra sistemului nervos, sporește capacitatea de muncă și calitatea lucrului, micșorează oboseala.

În funcție de temperatură, gama cromatică și rolul încăperii se poate utiliza: *lumina caldă, rece* sau cea *neutră*:

- *lumina caldă* – de culoare gălbuie, se utilizează în spațiile unde se dorește un nivel de iluminare scăzut, cum ar fi dormitorul, zona de circulație etc.
- *lumina rece* – de culoare albastră, se întrebunțează în cazul solicitării unui nivel înalt de iluminat în zonele unde se desfășoară diverse activități cu un nivel sporit de concentrare intelectuală (odaie pentru copii, zona de lucru în bucătărie, birou, etc.
- *lumina neutră* – de culoare albă, se utilizează în cazul accentuării gamei cromatice a culorii puternice în scopul păstrării percepției vizuale optime.

La etapa de selectare a finisajelor se recomandă combinarea acestora sub lumina artificială a pieselor de iluminat care vor fi utilizate în decorarea interiorului aflat în proiectare.

Materialele și tehnicile pieselor de iluminat.

După mai mult de douăzeci de milenii de quasi-imobilism în sens tehnologic, în prezent asistăm la o succesiune excesivă de noi tehnici și materiale, tot mai performante, a iluminării interioare prin intermediul utilizării: corpurilor de iluminat a căror forme și caracteristici au evoluat în simbioză cu noii combustibili.

De-a lungul evoluției sale sistemele de iluminare interioară s-au schimbat considerabil, pe măsura avansării tehnologice. Importanța și designul corpurilor de iluminat se face direct proporțional cu necesitatea unui bun iluminat, uneori predominând una dintre ele, totul depinde de sarcina prealabilă, de ex.: în cazul când dorim un corp de iluminat care să ofere multă lumină, sau care să aibă rol de design, constituind și un element important de decorare a interioarelor contemporane.

Corpul de iluminat – un aparat electric executat în scopul distribuției și transmiterii fluxului luminos transmis de către sursa de lumină ce asigură alimentarea cu energie electrică a sursei de lumină, protecției sursei de lumină împotriva agenților de mediu și a șocurilor mecanice și protecției vizuale a omului. Datorită capacității de a forma o atmosferă bună, de a crea un spațiu estetic, comod și cald, corpurile de iluminat au o influență majoră în succesul proiectelor de **design interior**.

Prin intermediul corpurilor de iluminat spațiile reci pot căpăta transformări spectaculoase prin utilizarea efectelor de lumină, folosind gama cromatică caldă care schimbă radical ambianța. Un corp de lumină eminent ca stil, conferă valoare ambientului prin lumina și designul propriu, fiind considerat drept un accesoriu de bun gust.

Iluminatul este foarte important într-un interior amenajat în stil contemporan:

- corpurile de iluminat trebuie să fie de forme interesante, sculpturale, cu linii simple și care să aibă, de preferință, accente decorative metalice sau abajururi în culori puternice;
- se utilizează pete îndrăznețe de culoare, fie în zugrăveala pereților, a unei piese de mobilier sau a unei piese de decor: draperie, ramă, tablou, față de masa, tapițerie mobilier;
- se fabrică din sticlă (mată etc.), metal (alamă, cupru, melhior), piatră (naturală sau artificială) și lemn – toate se potrivesc pentru confecționarea elementelor de decor în interioarele contemporane. Pentru a evita însă un aspect rece și neprimitor, sunt utilizate culorile calde unde decorul se efectuează cu materiale și accesorii având texturi speciale;
- fiecare element din interior va fi evidențiat corespunzător, fiind înconjurat de alte obiecte mici, fără legătură cu acesta (pereți despărțitori iluminați din interior, pardoseli iluminate, panouri decorative cu iluminare montată etc.).

În prezent sunt utilizate unele metode de prelucrare întrebuintate la confecționarea pieselor și elementelor de iluminat în interioare (laminarea, transflarea, prelucrarea termică, sudarea, tăierea, trasarea, înălbirea, găurirea, traforarea, incrustația, emailarea etc.).

Pentru obținerea unui efect specific dorit, cu o amprență bine determinată, materia primă, gama, forma corpului de iluminat sunt mai mult decât importante, fiind considerate un ultim procedeu în integrarea complexă a spațiului ce poate fi definit ca stil.

Lumina poate transmite bogăție și putere prin designul corpurilor de iluminat confecționate din materiale deosebite (metale semiprețioase, metale prețioase, marmură, granit, etc.) specifice ambiențului în stil clasic, dar poate transmite și armonie, și bun gust în stilul contemporan, chiar dacă se folosesc corpuri de iluminat din sticlă, aluminiu și accesorii din oțel.

Pentru iluminarea încăperilor principale ale instituțiilor pentru copii și adolescenți se recomandă folosirea corpurilor luminescente de tipul: corp luminescent de iluminare generală, corp luminescent de pod de iluminare generală, corp luminescent de pod cu lumină difuză, frecvent sunt răspândite și corpurile luminescente de pod unificate. Iluminatul artificial trebuie să asigure o lumină uniformă și difuză, să posede un nivel suficient de intensitate și un spectru optim, să nu orbească ochii. Drept surse pentru iluminatul artificial al încăperilor se folosesc lămpile incandescente și cele luminescente.

Iluminatul în odăile preconizate pentru copii trebuie să corespundă vârstei copiilor, se va ține cont de luminozitate, deoarece ea este mediul de creștere și dezvoltare al acestora. Este necesar procurarea unei lămpi ce va fi amplasată în centrul încăperii, constituind sursa ei principală de lumină, care trebuie să fie închisă, așa încât copiii să nu privească direct la bec, ceea ce poate afecta vederea. În funcție de menirea încăperii (lecții, joacă etc.), se vor instala *corpuri de iluminat suplimentare* amplasate pe noptieră sau în alte locuri comode. Se poate acorda atenție veiozelor cu diverse motive care pot reprezenta scene din desene animate, povești trezind curiozitatea copiilor. Lămpile și suporturile montate în pereți asigură o iluminare propice benefică pentru copiii mici, se recomandă iluminatul care se obține prin reflectarea acestuia de pe tavan și pereți.

Pentru școlari este preconizată lumina care i-ar motiva la învățatură, binevenite sunt veiozele atașate pe pereți ce vor fi suplimentare la iluminatul general. Pentru copiii ce scriu cu mâna dreaptă se recomandă ca lumina să cadă din partea stângă iar la cei ce scriu cu mâna stângă – invers, ca să nu se creeze o umbră deranjantă pentru procesul de studiu. Pentru adolescenți se va ține seama de faptul ca pe monitorul calculatorului să nu se formeze reflexe ce au un efect negativ asupra vederii. O soluție ar fi instalarea *lămpilor mobile* care au proprietatea de a fi transportate după dorință și necesitate, acestea fiind utilizate frecvent și la locul de muncă.

Iluminatul în bucătărie se va efectua pe post de ornamente decorative: neoane, corpuri de iluminat suspendate, suporturi, aplicații, lămpi etc., una din soluții ar fi *suporturi integrate în oglinzi* constituind o modalitate clasică, dar decorativă, se poate utiliza și neonul integrat, este o modalitate optimizată a difuzării luminii în întreaga încăpere fără a supraîncărca spațiul sau metoda suporturilor integrate montate în mobilier.

Într-o bucătărie este necesar utilizarea a trei surse de iluminare: iluminatul general care ajută la preparat, iluminatul ambiental combinat cu cel punctual pentru locul de luat masa, iluminatul de accent folosit în zona preparării bucatelor. Iluminarea optimală în bucătărie se realizează prin intermediul corpurilor incastate în tavan (suporturi cu LED sau halogen) sau a celor suspendate, ca supliment se va utiliza sursa de lumină poziționată sub corpuri suspendate. Pentru a crea o atmosferă potrivită la servirea cinei, se recomandă instalarea unui dimer pentru corpurile de iluminat amplasate în bucătărie sau utilizarea surselor de iluminat aflate sub corpurile suspendate. La difuzarea luminii în toată zona din bucătărie se recurge la suporturi mici, discrete din tavan.

În birou se vor utiliza lămpi cu halogen cu tensiune joasă, unde se poate evita consumul de electricitate al transformatorului prin stingerea luminii de la un panou de comandă.

Este recomandat ca și zonele restrânse, precum debaralele, holurile etc. să beneficieze de un sistem de iluminat care va fi utilizat în caz de necesitate. Unele zone necesită o iluminare puternică, localizată (oglindea de baie, masa de bucătărie, colțul de lucru ș-a.); pentru aceste spații vor fi montate surse adiționale.

Pe coridoare, scări se reduce consumul de electricitate cu până la 50%, utilizând detectoare de mișcare; o posibilitate eficientă a lămpilor este oferită de „*automate de scări*” – tehnologie potrivită pentru scări rulante, camere de depozitare etc.

Pentru încăperile de dimensiuni mari este recomandată utilizarea multiplelor surse de iluminat în combinații moderne, din rațiuni estetice pentru asigurarea necesarului de lumină.

În zona blocului sanitar o importanță majoră o are planificarea minuțioasă a iluminatului operațiunea de montaj a sistemului de iluminat implică măsuri speciale pentru a garanta securitatea beneficiarilor în condiții de condensare, umiditate, vaporizare.

În zona livingului pentru obținerea atmosferei de căldură și relaxare se recomandă montarea veiozelor ori a lămpadelor înalte sau a candelabrelor în cazul locuințelor la sol; la bloc – diverse plafo-niere, în funcție de suprafață se va opta pentru numărul de becuri. În zona de deservire, masa poate fi evidențiată prin montarea unuia sau a mai multor pendule montate de asupra mesei.

Aplicele, veiozele, suporturile, lămpadarele, corpurile de iluminat sunt ele însele obiecte decorative interesante și pot accentua atmosfera unui interior.

Utilizarea luminii artificiale este o măsură importantă de eficiență energetică care face posibilă realizarea unor economii de energie considerabile. Se va ține cont de întrebuințarea luminii naturale atunci când se planifică soluții noi de iluminat obținute prin montarea unor senzori pentru instalațiile de iluminat existente.

Argumentele de mai sus au avut ca scop asimilarea importanței selectării corecte a pieselor de iluminat, după criteriile specifice, în dependență de zona necesară. Lumina este adusă în prezent în mediul rural, dar și în cel urban, prin serviciile oferite de către piața națională, dar și cea internațională, de magazine specializate, dar și prin intermediul rețelelor de socializare, la nivel calitativ înalt, la un preț variabil.

Concluzii.

Iluminarea artificială are un rol deosebit de important în ceea ce privește siguranța, dar și securitatea. Drept exemplu poate servi iluminarea intrărilor sau a spațiilor de circulație care poate reduce riscul de pericol a incendiilor, inundațiilor etc., fiind un instrument puternic pentru arhitecți, designeri: ea poate schimba percepția noastră asupra culorilor și formelor, fiind o “creatoare de forme”.

Iluminarea poate crea ambianțe diferite, poate reda unui spațiu un sentiment de magie, astfel, prin concentrarea luminii, atrăgând atenția asupra unor puncte specifice ce prezintă un interes deosebit. Iluminarea poate face ca încăperea sau un obiect oarecare să aibă un aspect, o stare anume (plictisitoare, calmă, plăcută, monotonă, deschisă, închisă sau încântătoare etc.).

Designul de interior presupune îmbunătățirea condițiilor de viață prin crearea unei atmosfere ce îmbină atât principii estetice, de ergonomie, cât și antropologice care măresc funcționalitatea și calitatea spațiilor interioare.

Referințe bibliografice

1. BIANCHI, C. *Tehnica iluminatului*. (Curs UTCB, 2006).
2. GHEORGHIU, N., MILITARU, P. *Teoria și practica iluminatului electric*, Chișinău: Tehnică, 1990.
3. MILESCU, S. *Lumina naturală și lumina artificială în arhitectură*. (Curs IAIM, 2012).
4. MOROLD, D. *Iluminatul urban. Aspecte fundamentale, soluții și calculul sistemelor de iluminat*. București: Matrix Rom, 1999.
5. PANA, C. *Iluminat artificial: teorie și aspect de proiectare*. București: Ion Mincu, 2011.
6. ГУСЕВ, Н; МАКАРЕВИЧ, В. *Световая архитектура*. М: Стройиздат, 2013.
7. КЭТРИН, С. *Пространство и свет в современном интерьере*. М: Кладезь, 2007.